

$$P_i = \alpha_{ij} \sum_{j=0}^{h_i^{\alpha}} \frac{v_{ij}}{100} y_{ij} + \sum_{j=h_i^{\alpha}}^{h_i} \frac{v_{ij}}{100} y_{ij} \quad (4)$$

де h_i^{α} – кількість порушень у i -го контрагента, що потребують участі коефіцієнта зваженості штрафних балів щодо значимості постачань.

До таких типів порушень можна віднести:

1. Зрив термінів постачання, передоплата;
2. Зрив термінів постачання, відстрочення платежів;
3. Постачання контрафактної продукції;
4. Постачання неякісної продукції;
5. Контрагент знаходиться у стадії банкрутства;
6. Постачання неякісної продукції, що сприяло виникненню аварійної ситуації, або зупинці технологічного устаткування.

Таким чином запропонований механізм додає елемент реабілітації контрагентів в комплексі корпоративно-договірних відносин, якщо за ним були зафіксовані порушення, але значення сум постачань має більший вплив, що забезпечує непопадання контрагента до «чорного» списку або блокування договірних відносин з ним.

Запропонований метод перерахунку оцінки штрафних балів дозволить не тільки знизити ризики співпраці підприємства з неблагонадійними контрагентами, але й запобігатиме вилученню раптових управлінських рішень щодо блокування контрагентів по значимих постачанням, що сприятиме уникненню фінансових втрат.

Література

1. Чепурко В. В. Риск фінансового кризиса: явление, сущность, идентификация/ Чепурко В. В., «Экономика Крыма». 2012 - № 2 – С. 125-129.
2. Управление финансовыми рисками: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bibliotekar.ru/finance-2/97.htm>
3. Taylor J. Zrozumiec kryzys finansowy [Текст] / John B. Taylor.- Warszawa:PWN, 2010.-136 s

НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

В.Д.Федчишина

*Донецький національний університет
м. Донецьк, Україна*

Функціонування суб'єктів господарювання ринкової економіки вимагає постійної трансформації форм організації і механізмів управління, які б забезпечували їм переваги у конкурентній боротьбі. За офіційними даними Україна займає 47 місце в світі за індексом інноваційного середовища. При цьому внаслідок технологічного відставання вітчизняні металургійні підприємства не дотримують понад 24% річного прибутку, паливно-енергетичного комплексу – 18%, транспорту – 12%, агропромислового комплексу – 11%. В умовах нових реалій світових процесів пріоритетним завданням розвитку економіки України є використання сучасних інструментальних засобів менеджменту в управлінні підприємствами.

Інструментальні засоби управління якістю використовуються різними підприємствами в усіх країнах. На українському ринку такі засоби присутні відносно недавно, експерименти з використанням даних засобів на вітчизняних підприємствах стали проводитися в основному з початку 90-х років. Кількість впроваджень вимірюється десятками, більшість з них приносять позитивний ефект підприємствам. Інтерес до таких інструментальних засобів управління не

зменшується. Однак у сучасних дослідженнях недостатньо інформації про аналіз використання цих засобів [1].

У сучасних умовах господарювання результативність функціонування підприємств залежить від застосування сучасних інструментальних засобів менеджменту в управлінні підприємствами. Розглянемо основні соціально-економічні показники країн СНД у січні-жовтні 2013 року (см. Таблиця 1) [2].

Таблиця 1

Основні соціально-економічні показники країн СНД у січні-жовтні 2013 року (за даними публікації Статкомітету СНД

“Соціально-економічний стан країн СНД у січні-жовтні 2013 року”)

	Валовий внутрішній продукт (у постійних цінах)	Промислова продукція (у постійних цінах)	Індекси цін виробників промислової продукції	Індекси споживчих цін	Оборот роздрібною торгівлі (у постійних цінах; за всіма каналами реалізації)	Перевезення вантажів підприємствами транспорту (без трубопроводів)
Азербайджан	105,7	101,5	94,4	100,9	109,7	104,3
Білорусь	101,1	95,4	108,4	112,0	118,5	93,8
Вірменія	102,6	107,8	104,8	103,5	100,5	102,1
Казахстан	105,7	102,3	100,2	103,6	112,7	108,6
Киргизстан	110,2	130,9	90,5	102,0	107,8	104,7
Молдова	104,9	106,3	103,3	103,6	101,2 ³	121,2
Росія	101,3	100,0	104,2	105,3	103,8	97,8
Таджикистан	107,4	103,5	104,7	103,1	117,9	101,9
Туркменістан	110,0	99,5	119,9	107,3
Узбекистан	108,1	109,4	114,7	104,4
Україна	98,7	94,8	102,3	99,8	109,5	96,6
СНД	102,0	99,9	103,6	104,1	105,3	102,1

Соціально-економічні перетворення в Україні відбуваються під впливом внутрішніх суперечностей та загальносвітових кризових тенденцій внаслідок збільшення експортних операцій суб'єктів господарювання, поширення процесів інтеграції та глобалізації. Ситуація, в якій сьогодні доводиться здійснювати господарську діяльність вітчизняним промисловим підприємствам, є доволі нестабільною. Проаналізувавши дані соціально-економічних показників різних країн, ми бачимо, що практично в усіх показниках Україна займає останнє місце. З проведеного аналізу стану економіки України випливає висновок, що необхідно модернізувати системи управління якості підприємств для адаптивності економіки в умовах збільшеного рівня конкуренції і технологічної переваги країн, що вибрали інноваційний шлях розвитку.

В даний час існує безліч інструментальних засобів управління якості підприємства. Розглянемо деякі з них:

1. Інформаційні технології (відеотехнології, мультимедіатехнології, нейрокомп'ютерні технології, інтернет-технології тощо).

2. Система збалансованих показників.

3. Контролінг.

Домінуючі тенденції розвитку інформаційних технологій орієнтовані на багатопрофільність і структурну складність управління підприємствами. Для ефективної і конкурентоспроможної діяльності потрібно інформаційно зв'язати й об'єднати всі підрозділи на якісно новому управлінському рівні. Зробити це дозволяють нові, сучасні інформаційні технології.

Збалансована система показників - аналітичний інструмент, що дозволяє пов'язати стратегію підприємства з оперативним управлінням. BSC-система або Відомості збалансованих показників - це широка управлінська система, основне призначення якої - переклад стратегічних планів у форму показників поточної діяльності та взаємодія стратегічного рівня управління з більш низькими рівнями управління підприємством [3-5]. За останні п'ятнадцять

років збалансована система показників перетворилася на потужний інструмент для реалізації стратегій і безперервної оцінки їх ефективності. Компанії, які успішно впровадили систему, домоглися значного зростання фінансової ефективності і багато з них зайняли провідні місця на своїх ринках.

Контролінг, як інструмент управління, надає зростання впливу на всі сторони господарської діяльності підприємства, що пред'являє якісно нові вимоги до його організації та функціонування. Даний процес активніше розширюється в міру розвитку та вдосконалення процесів виробництва, ускладнення системи управління підприємством, підвищення вимог до достовірності і точності надходить внутрішньої і зовнішньої інформації.

Висновки. Управління якістю є пріоритетним напрямком менеджменту в умовах ринкової економіки, що відрізняється високою динамікою інновацій. Саме за допомогою сучасних інструментальних засобів управління якістю передові зарубіжні фірми домоглися лідируючих позицій на різних ринках. В даний час ефективне використання різних інструментальних засобів управління якістю стає вирішальним фактором успіху підприємств на ринку. Розвиток таких засобів, їх вдосконалення і поява принципово нових інструментів привело в наші дні до зміни підходів інформатизації виробництва.

З проведених досліджень можна зробити висновок, що багато великих підприємств світу поліпшили своє економічне становище завдяки сучасним інструментальним засобам управління якістю. Недоліків у цих засобів практично немає. Головне - визначитися, який засіб буде дійсно ефективний в управлінні підприємством. Саме модернізація економіки, яка обґрунтована на використанні різних інструментальних засобів управління якістю, реалізації сучасних систем управління та ефективного залучення в господарський оборот інноваційних розробок, дозволить забезпечити зростання економіки України.

Література

1. Бовикін В.С. Новий менеджмент. Управління підприємствами на рівні вищих стандартів / В.С. Бовикін. - М.: Економіка, 2007. - 451 с.
2. Основні соціально-економічні показники країн СНД у січні-жовтні 2013 року [Електронний ресурс]: Держ. ком. статистики України; Режим доступу до журн.: http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/sesks/sesks_u/secks1013.html. — Назва з екрана.
3. Кане М.М. Системи, методи та інструменти менеджменту якості / М.М. Кане, Б.В. Іванов, В.Н. Корешков, А.Г. Схиртладзе. - СПб.: Питер, 2009. — 436 с.
4. Окрепилов В.В. Менеджмент якості / В.В. Окрепилов. - СПб.: Наука, 2008. — 278 с.
5. Смирнов В.З. Впровадження збалансованої системи показників / В.З. Смирнов. - М.: Альпіна Бізнес Букс, 2006. - 478 с.

НАУКОВІ ЗАСАДИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО ВИРОБНИЦТВА

Н.І. Хумарова, д.е.н., с.н.с.

*Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
м. Одеса, Україна*

Характеристика нових явищ, які спостерігаються в економіці, потребує корегування традиційних підходів і формування нових методологічних засад екологоорієнтованого «зеленого» розвитку.

Перед економікою України стоїть завдання її глибокої реструктуризації та оновлення, створення умов для прискореного технологічного переозброєння виробництва, забезпечення конкурентоспроможної продукції з одночасним зменшенням рівня впливу на довкілля. При цьому, в умовах глобалізації екологічних проблем, економічна політика може бути ефективною тільки за умови інтеграції питань збереження довкілля з процесами оптимізації прийняття рішень у різних секторах (галузях) економіки.